

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobce: **I. C.**
narozen X, státní příslušník Moldavské republiky
bytem X
zastoupen JUDr. Petrem Novotným, advokátem
sídlem Archangelská 1, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2022, č. j. OAM-58/ZA-ZA11-K01-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2022, č. j. OAM-58/ZA-ZA11-K01-2022, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Petra Novotného, advokáta.

Odůvodnění:

Řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany

1. Žalobce dne 20. 1. 2022 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako jediný důvod žádosti uvedl, že jej povolávají do ruské armády a on válčit nechce.
2. Dne 27. 1. 2022 žalobce poskytl údaje k žádosti o mezinárodní ochranu a žalovaný s ním provedl pohovor k podané žádosti. Žalobce uvedl, že pochází z města X. Do České republiky přicestoval v únoru 2021. Odsud nevycestoval, protože by tu chtěl zůstat s přítelkyní, kterou si tu našel. Žalobce se hlásí k ukrajinské národnosti, obává se narukování do ruské armády, která ho začala povolávat koncem roku 2021. Dále tvrdil, že Moldavsko považuje obyvatele P. za separatisty.
3. Předvoláním ze dne 4. 2. 2022 žalovaný žalobce vyzval, aby se dne 25. 2. 2022 dostavil k (dalšímu) pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Žalobce se k pohovoru dne 25. 2. 2022 nedostavil.
4. Žalovaný dne 28. 2. 2022 vydal v záhlaví označené rozhodnutí (dále „napadené rozhodnutí“), kterým řízení zastavil podle § 25 písm. d) zákona o azylu, tedy proto, že se žalobce bez závažného důvodu nedostavil k pohovoru. Podle žalovaného byla výzva k pohovoru žalobci doručena náhradním způsobem podle § 24 zákona o azylu uložením na příslušné provozovně držitele poštovní licence. Písemnost byla uložena ode dne 10. 2. 2022 do dne 22. 2. 2022. O konání doplňujícího pohovoru byl informován i jeho zmocněnec, který se z účasti omluvil.

Shrnutí žaloby

5. Žalobce se správní žalobou domáhá zrušení napadeného rozhodnutí dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). V žalobě uvedl, že byl v řízení předcházejícím vydání napadeného rozhodnutí zkrácen na svých právech. Není pravdou, že se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k žádosti nebo k pohovoru. Zdůrazňuje, že mu výzva nebyla řádným způsobem doručena, tudíž neměl povinnost se k němu dostavit. Žalovaný při doručování výzvy nedodržel zákonné podmínky stanovené v § 23 a § 24 zákona o azylu. Podle žalobce proto nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu.
6. Dále uvedl, že se bojí návratu do své domovské vlasti. V Moldavské republice momentálně panuje katastrofální ekonomická situace, množí se případy vražd a není tam bezpečno. S ohledem na poslední vývoj v důsledku ruské vojenské invaze na Ukrajinu je bezprostředně ohrožena i Moldavská republika.

7. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný měl vést meritorní řízení o jeho žádosti a v jeho rámci posoudit žalobcovy důvody pro udělení mezinárodní ochrany, které odůvodňují udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, případně doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.
8. Podle žalobce v rámci jeho řízení žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti, v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a § 50 odst. 2 správního řádu, protože si neopatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí. Žalobce je přesvědčen, že pokud by žalovaný řádně zjistil stav věci a opatřil si dostatečné podklady, musel by rozhodnout o udělení mezinárodní ochrany žalobci. Žalobcem prezentované skutečnosti svědčí o tom, že v případě jeho návratu do vlasti bude reálně ohrožen na svém životě.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že je přesvědčen, že řízení zastavil zcela v souladu s § 25 písm. d) zákona o azylu. Předvoláním ze dne 4. 2. 2022 žalobce vyzval, aby se dne 25. 2. 2022 dostavil na pracoviště žalovaného k pohovoru ve věci jeho žádosti. Tato výzva žalobci byla doručena náhradním způsobem podle § 24 odst. 3 zákona o azylu, protože si žalobce písemnost nepřevzal na adresu, kterou uvedl pro doručování v žádosti o opuštění pobytového střediska na dobu delší 15 dnů dle § 82 odst. 1 a odst. 3 zákona o azylu. Písemnost byla na poště uložena ode dne 10. 2. 2022 do 22. 2. 2022, aniž si ji žalobce vyzvedl. O konání pohovoru žalovaný informoval i žalobcova zástupce, který se však z účasti na pohovoru omluvil. Tvrdí-li nyní právní zástupce žalobce, že není pravdou, že by se bez žalobce závažného důvodu nedostavil k pohovoru, a naznačuje-li, že žalobci nebyla výzva řádně doručena (tedy že nebyly dodržena zákonné podmínky dle § 23 a § 24 zákona o azylu), měl podle žalovaného svá tvrzení rozvinout v tom směru, proč a jaké zákonné podmínky neměl žalovaný při doručování dodržet. Jinak se žalovaný není schopen k tomuto žalobnímu tvrzení vyjádřit a je nucen setrvat na závěru napadeného rozhodnutí.

Posouzení věci krajským soudem

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
11. Žaloba je důvodná.
12. Podle § 25 písm. d) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže se žadatel o udělení mezinárodní ochrany bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
13. V této věci je klíčové, zda žalobci bylo či nebylo řádně doručeno předvolání k pohovoru na den 25. 2. 2022.

14. Podle § 24 zákona o azylu

(1) Písemnosti se doručují účastníkovi řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.

(2) Adresou pro doručování se pro účely tohoto zákona rozumí adresa uvedená v oznámení podle § 82 odst. 1, povolilo-li ministerstvo opuštění bytového střediska podle § 82 odst. 3, nebo adresa azylového zařízení, na kterém se žadatel o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo dohodnou, pokud se má žadatel o udělení mezinárodní ochrany na této adrese zdržovat alespoň 15 dní. V písemném záznamu o dohodě se uvede jméno, příjmení a datum narození žadatele o udělení mezinárodní ochrany a datum, od kterého se mu má na adresu pro doručování doručovat, případně datum, do kterého se mu má na adresu pro doručování doručovat, a adresa azylového zařízení. O změně adresy pro doručování se musí žadatel o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo dohodnout; věta druhá platí obdobně.

(3) Pokud nebyl účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany v místě doručení zastižen, doručovatel písemnost uloží v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo v azylovém zařízení, kde je účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany hlášen k pobytu, a účastníka řízení ve věci mezinárodní ochrany o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost uložena, poslední den této lhůty je dnem doručení.

15. Ze správního spisu vyplývá, že žalobci bylo předvolání doručováno na adresu X. To je adresa, kterou žalobce nahlásil v žádosti o povolení opuštění bytového střediska podle § 82 odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále „zákon o azylu“), na dobu od 28. 1. do 26. 4. 2022, a žalovaný této žádosti vyhověl. Zaslání předvolání na tuto adresu odpovídá § 24 odst. 1 a odst. 2 zákona o azylu. Potud žalovaný postupoval správně.

16. Ze samotné zásilky (založené ve správním spisu na čl. 16) soud zjistil následující. Jako adresát je označen žalobce na výše uvedené adrese. Na obálce je vyznačeno, že zásilka byla zaslána doporučeně do vlastních rukou a byla připravena k vyzvednutí dne 10. 2. 2022. V prohlášení v případě vrácení zásilky odesílateli je uvedeno jako důvod vrácení „nevyzvednuto“. Zásilka byla odeslána zpět žalovanému dne 22. 2. 2022. Poučení je odtrhnuto. V prohlášení doručujícího orgánu není zaškrtnuto políčko „Adresát byl vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo zanecháno poučení“ a není zaškrtnuto políčko „Zásilka byla vložena do schránky dne ...“.

17. Z napadeného rozhodnutí i vyjádření k žalobě je zřejmé, že žalovaný považoval předvolání za řádně doručené, a to tzv. fikcí dle § 24 odst. 3 zákona o azylu.

18. Z rozsudku NSS ze dne 29. 4. 2015, č. j. 2 Azs 233/2014-66, vyplývá, že i v řízení o mezinárodní ochraně je podmínkou vzniku fikce doručení to, že bylo adresátu zásilky umožněno prostřednictvím oznámení o neúspěšném doručení (§ 23 odst. 4 správního řádu) a poučení o právních důsledcích nevyzvednutí zásilky (§ 23 odst. 5 správního řádu) seznámit se se zásilkou nebo akceptovat vlastním rozhodnutím možnou fikci doručení nevyzvednutím zásilky.

19. Na splnění zákonných předpokladů vzniku fikce doručení je třeba důsledně trvat (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2003, sp. zn. II. ÚS 23/03, či ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 92/01).
20. Z obálky zásilky obsahující předvolání k pohovoru a doručenky nevyplývá, že by žalobci byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky a bylo mu zanecháno poučení. Učinění těchto nezbytných kroků pro vznik fikce doručovatelka nestvrdila zaškrtnutím příslušného okénka na doručence. Ze správního spisu neplyne, že by žalobce byl o uložení zásilky vyrozuměn jiným vhodným způsobem (§ 24 odst. 3 zákona o azylu). Z ničeho tak nevyplývá, že se žalobce mohl dozvědět o tom, že mu byla na poště připravena předmětná zásilka k vyzvednutí a o tom, že pokud si ji během 10 dnů nevyzvedne, bude se i tak považovat za doručenou. Není tak prokázáno, že byly splněny zákonné předpoklady pro nastoupení fikce doručení (shodně viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2019, č. j. 45 Az 19/2018-21, odst. 14; srov. též rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2022, č. j. 22 Az 44/2021-27, zejm. odst. 24–25), což je povinností správního orgánu, který typicky vychází právě z dokladů doručujícího orgánu (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2021, č. j. 9 Azs 132/2021-35, odst. 20).
21. Protože tedy předvolání nebylo žalobci doručeno v souladu se zákonem, nebylo možné řízení podle § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu zastavit (srov. již citovaný rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2019, č. j. 45 Az 19/2018-21, a rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2003, č. j. 2 Azs 8/2003-52). Opačný postup žalovaného představuje procesní vadu, která měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Byť prvotní pochybení spočívá v postupu poštovní doručovatelky, bylo povinností žalovaného před tím, než přistoupil k zastavení řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu, ze své úřední povinnosti ověřit, zda skutečně nastala fikce doručení zásilky obsahující předmětné předvolání.
22. Co se týče žalobcem tvrzených obav z návratu do vlasti, jimi se soud v této chvíli zabývat nemůže, neboť v tomto řízení pouze hodnotí, zda byly splněny podmínky pro zastavení řízení.
23. Pokud jde o výčet právních ustanovení správního řádu, která měl žalovaný porušit, nejedná se o samostatně projednatelný žalobní bod (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58).

Závěr a náklady řízení

24. Soud dospěl k závěru, že žalovaný zatížil řízení vadou, která v dané věci měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Proto soud napadené rozhodnutí bez jednání zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
25. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný ve věci neměl úspěch. Procesně úspěšnému žalobci soud přiznal náhradu nákladů řízení v celkové výši 8 228 Kč. Tuto částku tvoří odměna za zastoupení a náhrada hotových výdajů společně s 21% daní z přidané hodnoty. Výše odměny advokáta za zastupování soud stanovil v souladu § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Zástupci žalobce

náleží odměna za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a sepsání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a dvě paušální částky jako náhrada hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Žalobcovu podání ze dne 6. 6. 2022 soud nepovažoval za úkon dle § 11 advokátního tarifu, neboť jeho obsahem nebyla věcná replika, ale pouze sdělení, že žalobce trvá na nařízení soudního jednání, nepožaduje zajištění tlumočení a nevznáší námitku podjatosti. Součet uvedených částek je navýšen o částku 1 428 Kč odpovídající 21 % DPH. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1993 Sb., občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobce, a to do 30 dnů do právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 14. července 2022

Karel Ulík, v. r.
samosoudce